

IX. Český jazyk – sloh

(středa 21. 4. 2021)

1) Mluvní cvičení.

2) Zhodnotíme vaši práci z minula – strukturovaný životopis.

3) Začneme opakovat nové slohové téma – Úvaha. Co si o tomto slohovém útvaru pamatujete?

Projdeme prezentaci (je to opakování z loňska).

4) Zápis do sešitu:

Úvaha

- osvětluje nějaký problém, ale vychází pouze ze zkušenosti a z logického uvažování autora – je subjektivně zaměřená (autorovy osobní názory), chce přesvědčit čtenáře svými argumenty

5) Z naskenované přílohy si opište další zápis (můžete si ho vytisknout a vlepit)

Úvaha

Útvar slohového postupu úvahového (nejnáročnější)

Autor se zamýšlí na základě získaných poznatků nad problémem, snaží se dospět k obecnějšímu závěru.

Hloubka úvahy ovlivněna úrovní myšlení, životními zkušenostmi a bohatstvím poznatků autora.

Vyskytuje se:

- a) **v uměleckých dílech** (součást řeči vypravěče vysvětluje, zdůvodňuje děj, jednání postav; součást řeči postav obsahuje úvahy, jak se chovat, rozhodování, hodnocení jiných; subjektivní charakter)
- b) **v publicistice** – úvodník, komentář (subjektivní charakter)
- c) **ve vědeckém díle** – na začátku nebo v závěru (výhledy, perspektivy), posuzování problému, hlediska, různé názory, komentování názorů, vlastní myšlenky

Společné rysy úvahy s výkladem:

- práce s fakty, vztahy mezi nimi, hodnocení

Rozdílné rysy:

- vyvozuje obecné závěry, ale nepoučuje, chce přivést k zamyšlení
- subjektivní postoje a názory autora – odraz ve volbě prostředků
- témata – různorodost, aktuální jevy, obecné otázky

Osnova (návrh):

I. Úvod – cíl úvahy

II. Vlastní úvaha – přemýšlení, uvažování, hodnocení; dílčí myšlenky a shrnutí (pozor na předčasné zobecňování)

III. Závěr – zdůraznění, shrnutí, vyvození základní myšlenky úvahy